

● **Kötelező biztosítás**

Bonyolódó tarifák

● **Munkatársunktól**
Részletesen is foglalkoztunk szerdai lapunkban a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás rendjének és díjtételeinek változásaival. Szóvá téve azt is, hogy az új rendszer igen csak bonyolult, mi több szinte már átláthatatlan.

Úgy tűnik, valóban így is van, hiszen a nyolc biztosítótársaságra vonatkozó, több száz oldalt kitevő táblázatok „olvasata” sem egyértelmű. Az Argosz Biztosító Rt. megyei vezetője, dr. Matusovits Tamás hívta fel figyelmünket arra, hogy a társaságuk esetében szerepeltetett egyik adat nem helytálló. Nem igaz, hogy csak a negyven év felletti ügyfeleinek nyújt kedvezményt az Argosz. Az ő díjképzésükben ugyanis az szerepel, hogy magánszemélyek esetében „a nem budapesti, legalább 24 éves” ügyfél megkapja a maximálisan engedélyezett 5 százalékos kedvezményt. Kivétel ez alól, aki sportautót szeretne kötelezően biztosítani, neki ugyanis nem jár a kedvezmény. A fővárosi ügyfelek-nél viszont az alapdíjat számolja az Argosz, ezzel is kifejezve azt, hogy a vidék biztosítója kíván maradni.

Az ÁB-Aegon területi igazgatója, Fodor Jánosné is „ármlyalta” körképünket. Társaságuknál is bonyolultabb módon és kissé másként számolják a díjakat, mint ahogyan mi értelmeztük. A való-ságban nem egységesen a negyven év feletti vezetők kapnak kedvezményt, hanem a budapesti és vidéki nagyvárosokban (többek között Sze-geden) élő ügyfelek közül a 35 évesnél, míg egyéb vidéki városokban lakók közül a 25 évesnél idősebb vezetők kap-nak 5 százalék engedményt. Akik nem férnek bele a két kategóriába, azoknak az alap-díjnál 5 százalékkal magasabb tarifát számolnak.

Priusz és adatvédelem

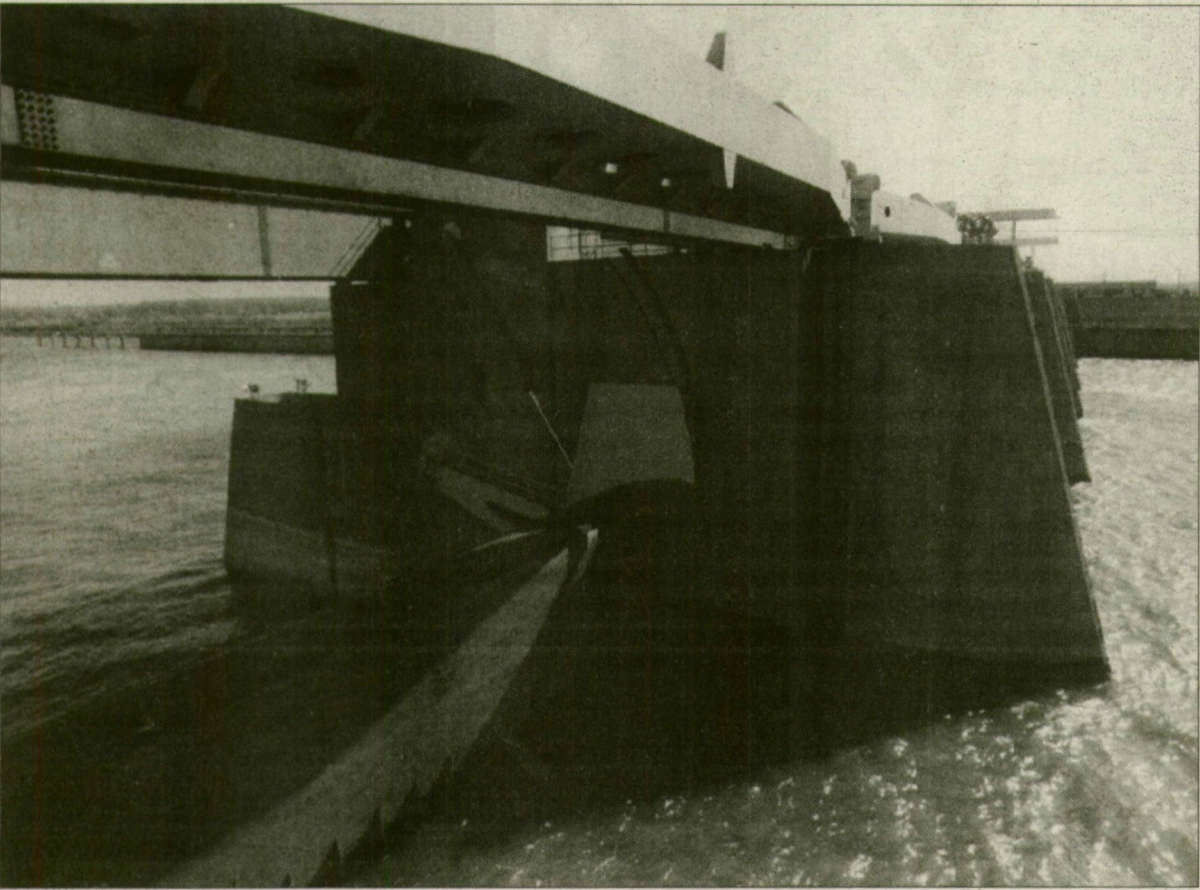
● **Budapest (MTI)**

Bár a tulajdon elleni büntettek, illetve gazdaságnak minősülő szabálysér-tés esetén erre a jogszabály lehetőséget ad – a célhoz-kötöttség hiánya miatt – a bűnügyi nyilvántartásból még a rendőrségi szabálysér-tési hatóságnak sem adható információ az érintett előléte-ről. Egyebek között ezt tartal-mazza az adatvédelmi bizo-tos ajánlása, amelyet egy ál-lampolgári beadvány kivizs-gálása alapján fogalmazott meg.

Mivel a jogszabályok el-entmondásosan szólnak a kérdésről, az ombudsman felhívta a rendőrség figye-lmét arra, hogy a büntető ügyekben eljáró nyomozó szervek az irategyüttes ré-szeként ne adják át a sza-bálysértési hatóságoknak az érintett által korábban elkö-revetett bűncselekményekre vonatkozó – általuk egyéb-ként jogszerűen kezelt – adatokat. Az országos rendőrfőkapitány az ajánlás-ban foglaltakat elfogadta és egyetértett azokkal.

● **A politika víz alá nyomja a szakmát?**

Zátonyon Bős-Nagymaros hajója

Dunakiliti egyelőre „fél árbocon” működik. (Fotó: Karnok Csaba)

**A Magyar Mérnöki Kamara választmánya a Duna, Pozsony-Buda-pest közötti szakaszá-
val kapcsolatos kérdé-seiről határozatot fo-galmazott meg. Ebben azt szorgalmazza, hogy a hágai döntés szellemében szakmai-lag korrekt, gazdasági-lag és politikailag elfo-gadható megoldás szü-lessék a két ország kö-zött. Felajánlják, hogy szükség esetén ad-hoc bizottsággal segítik az eredményes munkát.**

Hajózni pedig kell! – állítja az ókori mondás. En-nél fontosabb jelszó már csak egy akad mifelénk: Politizálni pedig kell! Ez már a jelen, az elmúlt évti-zed, a ma. Lásd: a bős-nagymarosi vízlépcső körü-li huzavona. A hágai döntés óta – amire egyes politiku-sok teljes erővel rácsodál-koztak, jé, a szlovákoknak is akad némi igazuk az ügyben – eltelt két hónap, és gyakorlatilag semmi nem történt. Illetve: Nemcsók államtitkár keddi kijelentése, miszerint a nagymarosi helyett két ki-sebb erőművet kellene épí-teni, még a kormánypártok között is tányércsörgést eredményezett. Szóval, megint politika. Pedig a történetnek vízepítői, hajó-zási kérdésekről kellene szólni. De ki beszél itt er-ről? A Magyar Mérnöki Kamara, ám őt eddig ki-hagyták a játékból.

A kamara választmányá-

nak nyilatkozatából kicsen-dül, hogy a nagy politizálás közepette ideje lenne már a szakma véleményére is fi-gyelni egy kicsinykét. Dr. Kovács Gábor vízgazdálko-dási szakmérnököt, az or-szágos kamara alelnökét kérdeztük a témában.

● **A természetesnek az tűnne, hogy egy ilyen kér-désben kérjék az önök véle-ményét, és ne ajánlkoznuk kelljen. Nem így gondolja?**

– A kamara egyesület-ként alakult meg ‘89-ben és már ekkor, az első perctől kezdve foglalkozott a víz-lépcső ügyével – válaszolta az alelnök. – Folyamatosan jeleztük a szakmai buktató-kat. Napilapokban, szakmai újságokban ezek meg is je-lentek, és körülbelül itt vé-get is ért a dolog.

● **A kezdetek azonban a ‘70-es évekre nyúlnak visz-sza. Akkor szakmai kérdé-sként kezelték az ügyet?**

– Ez soha nem lehetett pusztán úgy kezelni, hiszen több országot érint, és mert a pártállami időkben a párt-bizottságokon döltek el a dolgok. Az viszont nem igaz, hogy a szovjetek erő-szakolták ránk a dunai víz-lépcsőt, sokkal korábban felvetődött ennek a gondo-lata. A kamara egyébként akkor kezdett igazán fog-lalkozni a kérdéssel, ami-kor felvetődött, hogy fel-bontjuk a szerződést, a szlovákok pedig megépítik a C-variánst. Nos, ez a leg-rosszabb megoldást jelen-tette a számunkra. Azt ja-vasoltuk ‘93-ban, ne azon vitatkozzunk, hogy mit kel-

lett volna tenni a ‘70-es években, hanem induljunk ki a jelenlegi helyzetből, és nézzük meg, mi lenne a legésszerűbb megoldás szakmai, gazdasági, politi-kai szempontból. Ha akkor Bős Dunakilitivel beindul, a szlovákok bizonyára be-lementek volna, hogy a nagymarosi mű ne épüljön meg.

● **És ez megoldotta vo-lna a hajózás kérdését is?**

– Önmagában nem, mert duzzasztás nélkül az nem megy és hagyományos sza-bályozással, vagyis a meder szűkítésével sem. A Duna nemzetközi vízi út, azokat az országokat, amelyek a maguk területén kiépítették a rendszereket, egyáltalán nem érdekli, hogy a ma-gyarok és a szlovákok ho-gyan oldják meg a kérdést, de oldják meg. Mert ők 150-200 kilométeres szaka-szon kénytelenek korláto-zottan használni a folyót. Hozzá kell tenni: a vízi közlekedésnél környezet-barátabb nincs, miként a ví-zi energiánál környezet-barátabb energia sincs.

● **A hágai döntés sokak-nak csalódást okozhatott, mert a környezetvédőknek megválaszolta, nincs ka-tasztrófhelyzet a térség-ben; a ‘77-es szerződés ér-lényes még akkor is, ha bi-zonyos kérdéseket ma már másképpen kell értelmezni. És folytatódik a topogás...**

– Egyes politikusok ma is képtelenek elszakadni korábbi gondolataiktól, ér-zik a választások közeled-tét, mondják a magukét –

vélekedett dr. Kovács Gá-bor. – Az országos kamara nem akar abban állást foglalni, hogy hol épüljön vízlépcső, mi legyen a pon-tos műszaki megoldás. Csak annyit kérünk, olyan szakértőket alkalmazzanak a kérdés eldöntésénél, akik valóban annak tekinthetők a kamarai törvény szerint. És még azt kérjük, hogy most, egyszer, végre a szakértelem legyen az első szó. Létrehoztunk egy bi-zottságot, amely a vízlép-cső témakörében érintett négy tagozat által delegált kiváló szakemberekből áll. Felajánljuk Nemcsók ál-lamtitkár úrnak a segítsé-get. Ha továbbra is mozgal-mi, politikai érdekek domi-nálnak, akkor a közvéle-mény ismét félre lesz tájé-koztatva, a dolgok pedig nem haladnak előre érdem-ben. Művészek, operaéne-kesek írnak alá nyilatkoza-tokat, hogy tiltakoznak a duzzasztó építése ellen. Én soha nem venném a bátor-ságot, hogy opera-kritikát írjak.

● **Van-e konkrét javas-lata a kamarának a megol-dást illetően?**

– El kellene érni Dunakiliti üzembe helyezé-sét, mert a vízkormányzás egyik lényeges létesítmé-nye a magyarok kezébe ke-rülne, így lehetne megoldá-ni a Szigetköz vízpótlását is. Meg kell oldani a Duna hajózhathóságának kérdését, és ehhez egy valahol beépí-tett vízlépcsőre lenne szük-ség.

V. Fekete Sándor

● **Negyvenöt éve van Béke-barlangunk**

Himnusz az alvilágból

A nyíregyházi városi televízió, összefogva a barlangkutatókkal, filmet forgatott az aggteleki Bé-ke-barlangban, földalálá-sának 45. évfordulójára. Segítségül hívták az ak-kor még fiatal és meg nem értett fölfedező, az-óta viszont emeritus pro-fesszorrá lett, és többszö-rösen kitüntetett szegedi Jakucs Lászlót is. A film ősbemutatóját – hiszen még a nyíregyházi nézők se láthatták – a zsembói Wesselényi Népfőiskolán tartották.

Most láttuk, miért nem lát-hattuk ezt a földalatti gyöngy-szemet, amikor néhány évvel ezelőtt kétnapos barlangbejá-rásra mentünk Aggtelekre, ugyancsak Jakucs Lászlóval. Bár körülbelül olyan hosszú, mint a régtől fogva ismert és látogatott Baradla-barlang, még mindig járhatatlan. Igaz, asztmás betegek kezdetektől fölkeresik gyógyulás céljából a jósvafői kijáráthoz közeli szakaszt, és már nem kötően eresztik le őket, és húzzák föl, hanem lépcsőkön közleked-hetnek, de a többi részen a földalatti tavakká szélesedő patakvízzel, sárral, úttalan utakkal kell megküzdenie, aki mégis rászánja magát.

A fölfedezés öröme azon-ban nem kopott negyvenöt év alatt. És a küzdelme se sokat. Haszna azonban kimondhatat-lan ennek az áldatlan-áldott állapotnak. Ártó kezek nem rongálták, ősemberi füstök, későbbi fákyalkormok se hagytak nyomot. A maga gyönyörűségében pompázik változatlanul.

Még igazgatója volt az aggteleki barlangkincsnek Ja-kucs László, amikor a híres természetfilmes Kollányi Ágoston filmet forgatott a Ba-radlában. Beleivódott az a ret-tenetes igyekezet, amivel az előkészületek jártak, hiszen a „bekábelezés” ellen is tiltako-zott az alvilági természet, és rémisztette az akkori árakon is millió fölé futó költségek emléke is. Kifejezhetetlen előnye a nyíregyházi vállalko-zásnak, hogy barlangászok a filmszínalók is. A Kollányi-film szép díjat nyert annak-idején az itáliai Bariban, mi jó szívvél fölajánlottuk, elme-gyünk tapsolni oda is, ahol ezt tüntetik ki.

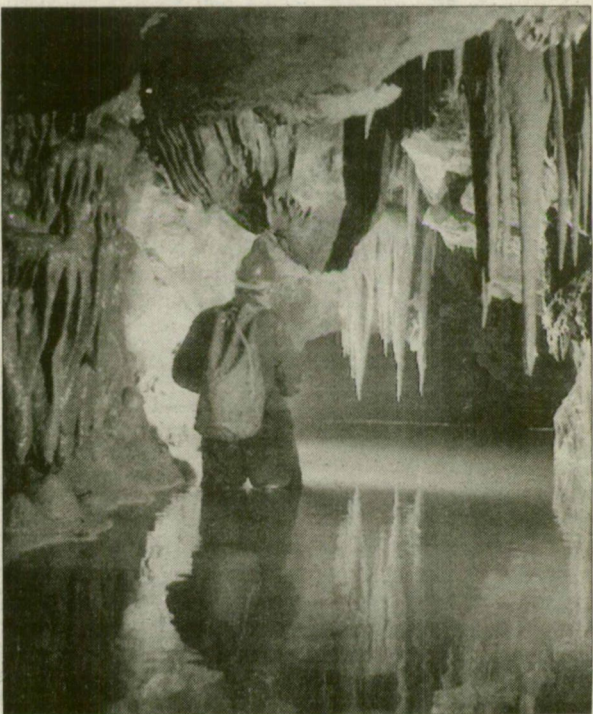
A film is gyönyörű. Patyolatfehér paplanok,

csillogó csipkék, tünemény fűrészfogak, cápafejek, sas-madarak, anyósnyelvek csurgásos oszlopok minden mennyiségben, szűzi tiszta-ságban. Kristálytisztá, tehát átlátszó víztükrök duplazzák a látványt. Előkelő látogatók helyett barlangászruhába bú-jtatott emberek adják a staf-fázst hozzá, akik szűk vájato-kon is átküzdik magukat, és természetesen a kamerát is, de éppen ez nem látható, mert az önmagát képbe fog-laló ketyerét még a leghal-szeműbb technika se kínálja hétköznapi használatra. A szakértelem alázatát is ad: a kutató tudomány ajándéka-nak nevezik a közben világ-örökség részévé lett Béke-barlangot. Amikor minden hivatalos ellenkezés dacára, magukat a szó legszorosabb értelmében ürgehúson táplál-va mégis bejutottak – 1952. július 25-én –, mindjárt lettek tanácsadók, akik szívesen vették volna, ha Sztalin, Rá-kosi vagy más atyánk és ve-zérünk lett volna a névadó. A békeharcnak is megfelo, de minden pillanatnyiságot mellőző, vágyainkban tiszta és örökéletű Béke-barlang lett belőle, így eddig megús-za az át- meg átkereszteléseket. És, nem győzzük han-goztatni, az emberi rombolást is.

Fölmerül azonban a kérdés minduntalan: szabad-e befőt-tként konzerválva eltenni az utókornak, ami jog szerint már nemzedékünket is megil-leti? Ha csak velünk született egoizmusunkra hallgatunk, akkor is azt mondjuk, lehetni lehet, de nem lenne szabad. Amíg azonban megterem-tődik a világ szeme elé bocsá-tás minden föltétele, közve-títőnek itt van a film. Ismétél-jük, a nagyszerű film! Lát-ványt is, érzelmeket is tud sokszorozni a tavak tükrözési törvényei szerint is, és méltó emléket is állít a fantasztának titulált, támogatásokról akkor még elárzt Jakucs professzor-nak. Aki vallja ma is, még legalább három párját lehetne fölfedezni az eddigi kettőnek, ha pénz lenne rá. A világörök-ség várjon még a következő évezredre!

A pár éve tiszteletbeli barlangkutatóvá avatott zsembói-ak mindenestre elismerésüket küldik a nyíregyházi alkotók-nak, miközben gratulálnak a fölfedezőnek.

Horváth Dezső

Az aggteleki Béke-barlang egyik gyöngye. (DM-fotó)